

Cím: Nem kockáztatnak

Megjelenés: Figyelő

Dátum: 2016-09-08

Bucsky Péter

MÉRLEGEN A JEREMIE Nem a program során tőkéhez juttatott vállalatok dinamizálják a magyar gazdaságot az uniós pénzek kifutása után – derül ki a tőkealapok és befektetések áttekintéséből.

Előző cikkünkben bemutattuk a támogatások kreatív felhasználási lehetőségeit, valamint az alapok és portfóliócégek összesített teljesítményét, most részletesen is írunk róluk.

Az áttekinthetőség kedvéért blokkokba szedtük a pályázati köröket, valamint a nyerteseket. A különböző szempontok szerint élenjáró vállalatokat pedig táblázatba foglaltuk.

JEREMIE I.

Finext

Az első pályázat kiírásakor még nem égett startaplásban az ország, ezért leginkább a már e területen működő tőkealapok indultak el a 31 milliárdos támogatásért. Két kivétel akadt, ezek egyike a Finext. A Futó Gábor és Halász Iván többségi tulajdonában lévő alap néhány befektetése jelentős növekedést tudott felmutatni – vagy rendelkezik ezzel a potenciállal –, például az Intelnek tanulási platformot értékesítő Intellisense vagy éppen a robotok tapintását sokkal jobba tevő Optoforce. Vannak ugyanakkor nehezebben érthető investícióik is, mint az FMRH, amely külföldi márkákat próbál Magyarországra hozni, egyelőre kevés sikerrel. Finext-érdekltség a Lifel wellnesshálózat is, amely a Corvin sétányon nyitotta meg első termékét. Ez pedig a Futó Péter-féle Futureal fejlesztése.

A cég másik érdekes befektetése az SZGD Innovációs Inkubátorház.

Bár a szabályok szerint nem lehet ingatlanfejlesztésre költeni a jeremie-s pénzt, a jelek szerint itt végső soron mégis ez valósul meg. Kit kért fel a cég a szegedi inkubátorház irodáinak megépítésére?

Természetesen a Futurealt!

Az is érdekes kérdés, miért az Egészségügyi Innovációs Kft.-be szállt be a Finext, ha a beszámolója alapján a társaság egyetlen tevékenysége, hogy részesedése van a 7x24 Egészségkártya Kft.-ben, miért nem közvetlenül ez utóbbiba. Ráadásul ez sem tűnik igazán startupnak, pedig a Jeremie-program jobbra ezek felfuttatását célozta volna.

Morando

Ami sokat elárul róla: 20 portfóliótársaságból kettő megszűnt, egy végelszámolás alatt áll, további hatnál végrehajtások voltak. A Synergon korábbi igazgatója, Gansperger Gyula itt is vezető volt 2014-ig. Az alap egyik tulajdonosa az Emptio Investment Kft., amely Tombor András üzletember vállalkozása.

Az alap pénzei további befektetéseket ígérő cégekbe kerültek, ilyen a Geoterm Invest és a Wire Invest.

Igazi startupba nem is szálltak be a Metapay kártyáról ismert Meta-MPI-n kívül, amelynek 2013 óta harmadára csökkent az árbevétele. (A Morando 2014 végén kiszállt.) A Geoterm a makói fürdő fejlesztésében vett részt, amelynek közokirat-hamisítás elleni nyomozás lett az eredménye. A társaság egyébként a kezdetek óta stabilan veszteséges, ahogy az alapnál elmondták, a rezsicsökkentés miatt mérséklődő gázár és az enyhe telek nehezítik a vállalkozás helyzetét. Összességében – a gyorsan, már 2013-ban befejeződött – 6,5 milliárd forintos tőkekihelyezés eredményeként az abban az évben még 414 millió forintos árbevétel a Morando portfóliócégeinél 220-ra csökkent. Három cégeladáson is túl vannak, de újabb kockázati tőke-alapot nem terveznek indítani.

SAJTÓDOKUMENTÁCIÓ

DBH Investment

Itt találni valóban prosperáló vállalkozásokat is: a HandInScan az orvosok kézmosását ellenőrzi, tavaly a semmiből 35 millióra nőtt az árbevétel, és látszik a nemzetközi siker esélye. A Virtual Call Centert lapunk is bemutatta, árbevétele közel félmilliárd, amely szinte teljesen export. Az alap cégeinek forgalma összességében az elmúlt három évben 500 millióról 1,2 milliárdra nőtt, igaz, ehhez 477 milliós veszteség társult. Az alapnál elmondták, hogy most járnak a befektetési időtáv felénél, a növekedési szakaszban természetes a veszteség. A külföldi leányvállalatokkal együtt már 3,4 milliárd volt a cégek tavalyi árbevétele, 28 milliós EBITDA-val, és idén már augusztusra elérték a tavalyi forgalmakat.

A KoWerk SeedStar Inkubátor és a Serviced Office is a DBH tulajdona, ezek irodát és üzletfejlesztést biztosítanak kezdő cégeknek. Nekünk furcsa volt, hogy a szolgáltatott iroda üzletágba miért éri meg beszállni kockázati tőkével. Az alapnál azt mondták, hogy ezen a területen is jó megtérülési lehetőséget látnak. Példaként említették, hogy a dán First Clients két budapesti szolgáltatott irodáját a luxemburgi Regus vásárolta meg.

Euroventures

Az egyik legsikeresebb alap és az egyetlen, amely Budapesten is befektethetett.

A Geszti András és Tánczos Péter alapítók által vitt társaság 1990 óta aktív, korábban részt vett az IND (ma már Misys) és a Live Info felfuttatásában.

Ez meg is látszik a teljesítményen: mi után átlagosan megtriplázták a forgalmukat, portfóliótársaságaik adják az összes Jeremie-s cég 2015-ös árbevételének ötödét, 3,7 milliárd forintot.

Igaz, veszteségük félmilliárdra rúgott (a 2014-es 3 milliárdos nyereség után). Olyan kurrens vállalataik vannak, mint a génkiolvasással foglalkozó Omixon vagy éppen a Bankmonitor.hu üzemeltetője. Több cégeladáson is túl vannak, például Epam, Medimass, Euronet és IND.

Central Fund

A cégcsoporthoz három kockázati tőkealapkezelő tartozik, melyek egy-egy alapot kezelnek – ezek közül csak kettő vesz részt a Jeremie programban, míg a harmadik egy úgynevezett turn around alap, amely nem kezel Jeremie forrásokat.

A két Jeremie alap közül a korábbi, a CenTech Új Magyarország Kockázati Tőkealap egy növekedési alap, ahol ez idáig egyetlen sikertelen befektetés van, a többi mind EBITDA-pozitív. A céltársaságok közül már több túl van következő körös befektetésen – így például a speciális kamerákkal, szenzorokkal foglalkozó Zinemathba a Docler Investment szállt be második körben.

A Di-Care Méry vérnyomásmérő készülékeivel pedig már 25 százalékos piaci részesedést szerzett, pedig a nulláról indult a ma már nyereséges, EBITDApozitív társaság. Olyan cég is akad a portfólióban, amelyben második körös befektetőként az MFB Invest is fantáziát látott. Az egyetlen cég, amelyet az alapnak eddig le kellett írnia, a Seed Co-investment, de ezt a társaságot alapvetően marketingcélra, a deal-flow növelésére hozta létre az alapkezelő – vagyis a pénzügyileg sikertelen cégnek inkább közvetett eredményei voltak.

A másik Jeremie alap egy magvető alap. A Conor Seed Capital talán a legaktívabb ilyen alap volt a piacon. Eddig 27 befektetésen van túl, amiből egy kapott következő körös befektetést, a Benovative társaságba a Perion fektetett be. A Pressenger nevű cégben osztrák szakmai befektető látott fantáziát. Az alapkezelő annyit elárult, hogy több további befektetés esetében is tárgyalás folyik a következő körös külföldi, valamint hazai befektetőkkel.

SAJTÓDOKUMENTÁCIÓ

X-Ventures

Az ingatlanfejlesztéssel foglalkozó Nagy György Tibor – korábban Biggeorge's néven működő – társasága lapunknak négy exitről számolt be. Az első körös Alpha mellett nyertek a második pályázati körben is Béta alapjkkal.

Legjobb befektetésük a győri Attrecto, amely évi 600 milliós céggé nőtte ki magát, 266 milliós eredménnyel. A Laokoon mozgó szövet is nagy ígéret, de itt még várni kell a sikerre. Érdekes a Downtown Hotels, amely honlapja szerint szállodaüzemeltetéssel foglalkozik.

Ismét csak ingatlanos projekt áll a háttérben: a VII. kerületi Rumbach Sebestyén utcában a társaság építette át a Főmterv egykori irodáit, ez most a ROOMbach Hotel. (A szabályok szerint csak a kereskedelmi ingatlanbefektetés nem engedélyezett.) Az alapnál kérdésünkre elmondták, egy nem innovatív, de stabil pénzáramlást felmutató társaság is jó megtérülést biztosíthat.

PortfoLion Az OTP Bank alapja azon ritka szereplők egyike, amelyek uniós támogatás nélkül is indítottak kockázati tőkealapokat.

A Day One Capital feltökésítésével arra is törekedtek, hogy legyen lehetőség a kezdő cégek fejlesztésére. Igaz, például a lánc nélküli bicikliről, a Stringbike-ról ismert vállalkozás eddig nem teljesít valami jól. Az alap 16 vizsgált cége – a négy eladottat is figyelembe véve – az összes jeremie-s vállalat árbevételének 16 százalékát adja, és 150 munkahelyet hozott létre. A legsikeresebb alapkezelő a Euroventures mellett.

Primus Capital

Bruckner Zoltán alapja a jelek szerint jól sáfárkodott a rábízott pénzekkel, öt év alatt a portfóliótársaságok árbevétele ötszörösére nőtt. Külföldön is terjeszkedik a hálózat kutatási eredményeket hasznosító Meaven7 és az automatákat gyártó IVM. A Primus kapcsán az eredetileg Hild Imre vezette iCatapult megítélése már kétségesebb, az inkubátornál eddig nem tudtak igazán sikert felmutatni. Mentségükre szólhat, hogy hiába nyertek az állami Gazella pályázaton is, az végül elhalt, a megítélt 60 millióból 27-et kaptak meg, ebből 11 induló céggel tudtak foglalkozni.

Finattech

Nem látszik igazán sikerre esélyesnek portfóliótársasága. Az egyetlen, amely jelentős (tavaly 118 milliós) árbevételért el, a tanácsadással foglalkozó Emperor Zala Kft. Erről sem lehet sokat tudni, honlapja fejlesztés alatt áll. Elvileg értenek a számítástechnikához, 9 millió forintot nyertek uniós forrásból 2014-ben stratégiai elemekkel bővített innovatív szerepjátékrendszer fejlesztésére. Nem lehet nyomát lelteni az interneten, pedig 42 millió forintos szellemi termékként aktiválták is. Nem találni az áprilisban alakult Bushido Games honlapját sem, amely elvben szintén számítógépes játékot fejleszt.

Bonitás

Csányi Sándor alapja nem maradt ki abból a trendből, hogy befektető cégbe tesznek pénzt. (Amellyel a nyilvánosságot még inkább ki lehet zárni.) Az AVEC Inkubátorházba a Bonitás mellett az OTP kockázati tőke-alapjai és a Day One Capital is beszállt, mégsem lett belőle semmi. A portfóliótársaságok között vannak sikeresek is, mint a mérnöki szolgáltatásokat nyújtó győri Meshining Engineering. Egy másik, polarizált fényterápiás termékeket árusító vállalkozás viszont már nem tűnik annyira eredetinek, a Biopton lámpák juthatnak eszünkbe a gyártmányairól. Az alapnál azt mondták, hogy termékeik azoknál olcsóbbak és kisebbek. Az Aquajet autógumiújraterhelési technológia ígéretes, de a tavalyi egymillió forintos árbevétel nagyon kevés.

Carion Venture

Quaestoros kapcsolódású volt, mostani nevét az év elején vette fel, miután beszállt a Széchenyi-hitelekkel foglalkozó Carion-csoport. Tavaly 17 cégéből 13 árbevétel nélkül maradt. A bajnok a Levande csokimanufaktúra 7,3 milliós forgalommal. A tatai Luxrad 3 millióig jutott, honlapja nincs, pedig nemzetközi e-kerékpár-gyártást tervezett. A Solar Droid Inspection ígérete – napelemcellák pontosabb vizsgálata – jól hangzik, de semmit nem találtunk tevékenységéről a világhálón. A Mond21 Telekommunikációs Zrt. internetes alapú alternatív távközlési szolgáltató vállalkozásnak indult,

SAJTÓDOKUMENTÁCIÓ

engedélyét májusban visszavonta a hatóság. Eleve ki lehetett volna találni, hogy a sokszereplős ágazatban nem teljesülhet a kockázati tőke magas profitelvárása.

Első Magyar Kockázati Tőkealap-kezelő

A Central-csoporthoz tartozik, nem találtunk befektetést, a honlapja feltöltés alatt.

Venturio

A Wallis-csoport tulajdona, leginkább webshopokba fektetett. Az InVenturio egyetlen év alatt 600 millió forintos árbevételig jutott, de azt azért érdemes végiggondolni, hogy ez mennyire hasznos az adófizetők szempontjából. Exportról például szó sincs, csak arról, hogy a versenytársaktól vesz el piacot.

A Bubblesnek ezt nem lehet felróni, mosodahálózata dinamikusan bővül.

Kaerous

Bánkuti István, Bánkuti Gábor és Földvári Gábor alapja, a volt Széchenyi bankos Töröcskei Istvánhoz is kötik.

Portfóliócégei között nem találtunk nemzetközi sikerre esélyeset. Az alap pénzből Kecskeméten és Pakson indult inkubátorház, de jutott idők otthonára és egészségközpontokra is. Ismét olyan projektek, amelyeket máshol inkább bankhitelből, mint kockázati tőkéből finanszíroznak. És hogy szükség van-e Kecskeméten inkubátorházra? Nos, az önkormányzat a sajtóját 2014-ben bezárta, hogy legyen helye a vidékfejlesztési államtitkárságnak.

GB & Partners

A korábbi Prosperitást azt követően nevezték át, hogy 2014-ben Rogán Antal exnejének férje, így a politikus első gyermekét is nevelő Gubicza Ágoston megvette. (Az idén vállalkozása kapott 16 milliárdot az Eximbanktól kockázati tőkealapok felállítására egy elég különös pályázaton.) Igen aktív, 16 cégbe is beszállt, de nem sok sikerrel. Az egyetlen, komolyan vehető árbevételt felmutató társaságuk a 200 milliós forgalmú HCW Exhibitions, amely filmes utazó kiállításokat szervez. A MiniBrake gyerekkerékpárokat árul távirányítású féket, egyelőre nem sok sikerrel. Sokat elmond a magyar startupvilágról, hogy ez a projekt több díjat nyert, nemzetközi visszhangra viszont nem talált.

Alliance Jura-Hongrie

Külföldi tulajdonosa van, a hasonló nevű svájci vállalat Bernard Oryé. Mint Kecskés Egon Zsolt vezérigazgatótól megtudtuk, ő az atyai barátja és üzlettársa.

A WorkForms lesfigyelő rendszer fejlesztését a Jeremie-befektetés mellett uniós pályázaton elnyert 383 millió forint is segíti. Mint az alapnál elmondták, év végére jöhet ki a prototípus. Egy másik portfóliócégük, a Medinnovest 424 milliót kapott uniós k+f pályázaton. Dolgoznak az új eszközök piacra vitelén.

MEGÉRI?

Ahogy haladunk előre a kiírásokban, egyre kevesebb a jelentős növekedésre képes, exportáló, valóban innovatív cég. Igaz, a harmadik kör befektetési időszaka idén május végén zárult, és még jó néhány év kell, hogy jöjjenek az eredmények. Ez még inkább áll a negyedik szakasz két, 3-3 milliárd forinttal támogatott alapjára.

Másokkal kapcsolatban is felvethető, de ezeknél még inkább adódik a kérdés: miért lesz jó az országnak, ha kockázati tőkével korábban nem foglalkozó, a száz leggazdagabb magyar közé bőven beférő üzletemberek milliárdos nagyságrendben kapnak közpénzt, és cserébe alig várunk el valamit? Összességében az látszik, hogy a Jeremie-s alapkezelők talán harmada került profi céghez, másik harmaduk a startupvilág szabályait nem ismerő, nem éppen makulátlan befektetői körökhöz. Az utolsó harmad pedig olyanokhoz, akiket nem nehéz kapcsolatba hozni a kormányzattal. Korábban a Figyelő is írt arról, hogy a Codecool három fél év alatt 1,2 millió forintért szinte bárkiből programozót farag. Ha ezt az állam magára vállalná, akkor a kockázati tőkére költött 87 milliárdos közpénzből 37 ezer programozót lehetne kiképezni. Ha csak negyedük állna munkába, két év alatt az adókból és járulékokból visszajönne a befektetés, ráadásul borítékolhatóan több startup jönne létre, mint a Jeremie-program jóvoltából.

JEREMIE III.

ABC

Tulajdonosa, Werner Péter a fideszes vezetésű Pestszentlőrinc és Csepel vagyongazdálkodási cégét vezette, a Budapesti Városigazgatóság Holding igazgatósági tagja is lett, egy Népszabadság-cikk Giró-Szász András köreihez kötötte. Az alap vállalkozásai közül egyiknél sem leltünk árbevételre 2015-ben, kivéve az ABC Venture Capital Investments Zrt.-t, amelyről sok minden nem derül ki, elvileg megújuló energetikai beruházásokat végez.

Straylamb nevű startupjukat 742 millió forintos saját tőkével látták el, a jelek szerint ezért cserébe 80 százalékos tulajdonrészt kért az alap, ami kiemelkedően magas.

Perion

A Venturio, tehát a Wallis a tulajdonosa, hat cégbe szállt be, a cipőplázával ennek is van egy 685 milliós árbevételű webáruháza. A vállalatoknál jól látszik a növekedés. Legérdekesebb befektetésük a SignAll, amely élő jelbeszéd-tolmácsolást szeretne megvalósítani. Az alapnál elmondták, az összes társaságnál a külföldi terjeszkedés a cél, a magyarországi piacméret nem biztosítja azt a növekedési potenciált, amelyet befektetések megkívánnak. Külföldi alapokkal együtt is szálltak be cégekbe.

Tőkepartner

Kezelőjének tulajdonosa a Portfolio.hu portált birtokló Net Média Zrt. vezérigazgatója, Bán Zoltán. A Net Média Spéder Zoltán érdekeltsége. Hét cégbe fektettek be, ebből négyet leltünk fel.

A Csekkoló megoldás cége (GS3 Service) többek között a Magyar Postának dolgozik, amelyre sok szálon hathat a Spédervilág.

Az egyik legmagasabb árbevételt a Mapsolutions mutatja fel, az ő fejlesztésük az Otthonterkep.hu, amely kereskedelmi szerződésekkel elég erősen kapcsolódik Spéder médiabirodalmához vagy éppen az FHB-hez. Kérdésünkre elmondták: mivel az alapkezelő társaság és az alap tulajdonosi szerkezete elválhat egymástól, és az utóbbi értékpapírtitoknak minősül, nem tudnak róla információt adni.

Dinamo Ventures

A már említett Gubicza Ágoston a sok tulajdonos egyike, az ő működése – finoman szólva – nem szolgálta a többiek érdekét.

A LinkedInen még el lehet érni, de a honlapja megszűnt. Az MFB lapzártánkig nem válaszolt kérdésünkre, hogy mekkora alapkezelői díjat számoltak fel.

Valor Capital

Már 15 befektetésnél tart, hat vállalatnak árbevétele is van. Tulajdonosa a Cashline és a Synergon kapcsán ismert, a száz leggazdagabb magyar középmezőnyében jegyzett Albrecht Ottó, aki már svájci címmel szerepel a cégadatbázisban.

A társaságok többsége innovatív fejlesztéseket szeretne megvalósítani.

Beszállt a Fiedler Capital Hungarybe, amelyben az az érdekes, hogy a bécsi Fiedler Capital GmbH hozta létre. Bár a honlapon magyar programokat nem találtunk, kérdésünkre elmondták, hogy inkubációs szolgáltatásokat nyújtanak startupoknak, ezért jellemzően tulajdonrészt és opciót szereznek. Portfóliócégei közül több is száz százalékban az alapé, mert saját ötleteket karolnak fel, ez pedig nem feltétlenül volt a támogatás célja.

Az MT-Immo trafiknyitási engedéllyel rendelkezőknek keres ingatlant. A Smart Innovations okoskártyákat fejleszt – ezen a piacon nehéz lesz újat mutatni.

Beszálltak a 100 ezer nézőt megmozgató Játékkészítő musicalt szervező World Expressionbe is.

SAJTÓDOKUMENTÁCIÓ

PBG FMC

A Portus Buda-csoporté, két tucat befektetéssel messze a legaktívabb. Akad köztük szép számmal technológiai cég, de beszálltak a Kolbice nevű streetfoodhálózatba, valamint a gluténmentes ételekben utazó Hírös-Vitálba is. A vállalkozások árbevétele növekszik, veszteségeik csökkennek. A támogatásból hozták létre a Traction Tribe nevű, Amerikára fókuszáló inkubátort. Ami annak idején az iCatapulttal nem igazán jött be, itt ígéretesnek látszik. Kérdésünkre elmondták, 400 projektből választották ki azt a 15-öt, amelybe nagyon korai fázisban tőkét tettek. Kivásárlási érdeklődést két portfóliótársaságuk esetében kaptak, és a külföldi társbefektetésben is jó lehetőségeket látnak.

JEREMIE IV.

Garangold

Garancsi István kormányközeli üzletemberé, portfóliócégei egész jól teljesítenek: a Brands.hu egy év alatt rögtön 410 milliós árbevételt ért el. De ellenkező példát is látni: az AgroNode forgalma 2015-re – amikor az alap beszállt – eltűnt, és honlapja is csak két mondatból áll, szinte teljesen ugyanaz, mint a Winery Datamanagementé vagy éppen a Tundralog Technologiesé. Ugyanoda vannak bejegyezve, akárcsak a vállalatirányítási rendszereket fejlesztő DataMagic Hungary: a székesfehérvári Szőlő utcába, a Google térképe szerint egy családi házba. A Cycleme Bérkerékpár az esztergomi bicikligyárral, a Neuzerrel közös vállalkozás, a közép-európai bérkerékpárrendszerben lát nagy lehetőségeket. Az esztergomi hatállomásos konstrukció azonban elég suta megoldás más cégekéhez képest.

A Pirocapital tevékenysége rejtély, honlapja nincs.

Gran Private Equity

Hernádi Zsolt Mol-vezér tőkealapja két éve indult, több portfóliótársaság árbevétele is nagyot nőtt az alacsony bázisról.

Lokálpatriótaként öt esztergomi cégbe is beszállt, a Hebbo Ingatlanüzemeltető valószínűleg azért nem az évezred üzlete lesz. Szintén keveset tudni a Livita Investmentről és a Borostyán Udvar Ingatlanfejlesztőről, ezek 2015 végén azért jöttek létre, hogy beszállhasson az alap.

A jelek szerint ezek is ingatlanos, nem pedig innovatív vállalatok lesznek.
